

розвиток людини невіддільні один від одного. <...> Якщо розвиток людини не є стійким, він не є справжнім розвитком людини» [3, с. 18].

Отже, концепція сталого розвитку передбачає збалансований розвиток людства в різних площинах. Концепція людського розвитку надає переваги людським питанням у суспільних та державних справах. Публічне управління за необхідністю має одночасно реалізовувати у своїй практиці дві зазначені концепції, забезпечуючи сталий людський розвиток.

Поєднання цих двох підходів у єдиній концепції сталого людського розвитку дозволяє вибудовувати таку суспільну модель, яка буде спрямована на збалансований онтологічно (між внутрішнім і зовнішнім відносно суспільства і людини середовищем) і в часі (між сучасними і майбутніми поколіннями) розвиток людства із домінантою турботи про благо людини і повагою до її гідності у відносинах між людьми. Така об'єднана концепція відобразить історичне збільшення свободи індивіда у відносинах із суспільством за допомогою побудови відповідної культури та демократичних форм правління, а також у відносинах із природою через розвиток техніки і реалізацію наукових уявлень про екологічно збалансовану взаємодію.

Подальшого вдосконалення потребують теоретичні питання з визначення сталого людського розвитку, уточнення його змісту, застосування цієї концепції у сфері публічного управління, вироблення необхідних та дієвих механізмів.

Список використаних джерел

1. **Агаманчук Г. В.** Теория государственного управления : курс лекций / Г. В. Агаманчук. – 4-е изд., стереотип. – М. : Омега-Л, 2006. – 584 с.
2. **Ахременко А. С.** Стабильность политического и социального развития российских регионов: взгляд через призму проблемы качества жизни / А. С. Ахременко // XI Междунар. науч. конф. по проблемам развития экономики и общества. В 3 кн. Кн. 2 / отв. ред. Е. Г. Ясин. – М. : Издат. дом Высш. шк. экономики, 2011. – С. 593 – 603.
3. **Доклад** о развитии человека 2010. Реальное богатство народов: пути к развитию человека : пер. с англ. ; ПРООН. – М. : Весь Мир, 2010. – 244 с.
4. **Доклад** о человеческом развитии 2011. Устойчивое развитие и равенство возможностей: лучшее будущее для всех : пер. с англ. ; ПРООН. – М. : Весь Мир, 2011. – 188 с.
5. **Инглхарт Р.** Модернизация, культурные изменения и демократия: последовательность человеческого развития / Р. Инглхарт, К. Вельцель. – М. : Новое изд-во, 2011. – 464 с.
6. **Макконнелл К. Р.** Экономикс: принципы, проблемы и политика : пер. с англ. / К. Р. Макконнелл, С. Л. Брю. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 972 с.
7. **Подопригора А. С.** Развитие человека в условиях глобализации общества: социально-философский анализ : автореф. дис. ... канд. филос. наук : 09.00.11 / Подопригора Александр Станиславович ; Дон. гос. техн. ун-т. – Ростов н/Д. : 2009. – 27 с.
8. **Сурмін Ю. П.** Термінологічна система державного управління: сутність

і перспективи становлення / Ю. П. Сурмін // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2008. – № 4. – С. 5 – 14.

9. **Хамитов Н.** Философия. Бытие. Человек. Мир : курс лекций / Н. Хамитов. – К. : КНТ, Центр учеб. лит-ры, 2006. – 456 с.

10. **Renewed EU Sustainable Development Strategy.** – Brussels, 2006. – Access mode : www.register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st10/st10117.en06.pdf.

11. **Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future.** – N. Y., – 1987. – Access mode : www.un-documents.net/our-common-future.pdf.

12. **World public sector report: globalization and the state department of economic and social affairs United Nations.** – N. Y., 2001. – Access mode : www.unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan012761.pdf.

Надійшла до редколегії 31.05.13

УДК 351.851:681.518

Марина ВАТКОВСЬКА

*Національна академія державного управління
при Президентові України*

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Розглядаються теоретичні засади та основні тенденції інформаційного забезпечення системи державного управління в галузі освіти в контексті становлення суспільства знань. Акцентується увага на тому, що інформаційне забезпечення є фактором модернізації системи державного управління.

Ключові слова: модернізація освітньої галузі, інформаційне забезпечення, державне управління, освіта.

Марина Ватковская. Теоретические основы исследования информационного обеспечения системы государственного управления в сфере образования Украины

Рассматриваются теоретические основы и основные тенденции информационного обеспечения системы государственного управления в сфере образования в контексте становления общества знаний. Акцентируется внимание на том, что информационное обеспечение является фактором модернизации системы государственного управления.

Ключевые слова: модернизация сферы образования, информационное обеспечение, государственное управление, образование.

Maryna Vatkovska. The theoretical basis for the study of the informational support for the public administration in the field of the Ukrainian education

The theoretical basis and main trends of the informational support for the public

© Ватковська М. Г., 2013

administration in the field of education in the context of development of «knowledge societies» are considered. Attention is paid to the fact that the informational support appears to be the factor of modernization of the public administration system.

Key words: modernization of the educational environment, information technology, public administration, education.

На сучасному етапі суспільного розвитку державно-управлінська діяльність зазнає суттєвих змін як за змістом, так і за технологією. Ці зміни в більшості пов'язані з інформатизацією всіх ланок суспільного життя. Сьогодні персональні комп'ютери та мережа Інтернет приходять у життя людей значно швидше, ніж технології, що змінили їх життя у ХХ ст. [8, с. 47]. Це впливає на зміни у змісті та характері праці, у тому числі праці управлінця, яка стає більш інтелектуальною, її основою стає інформація. Відповідно, інформаційне забезпечення є однією із ланок модернізації, якою охоплений процес державного управління.

Інформаційні процеси сучасного суспільства обумовлюють корінну перебудову форм і методів державного управління. Особливо це стосується ланки управління в галузі освіти. «Акцент у сучасній освіті переноситься з предметного змісту на операційні уміння особистості орієнтуватися в інформаційному просторі, знаходити, опрацьовувати і застосовувати потрібну інформацію у власній діяльності. <...> успішність навчання залежить від того, наскільки ефективно використовуються сучасні технології та засоби навчання» [4, с. 12]. Отже, сьогодні, коли українське суспільство перебуває на шляху трансформації до суспільства знань, сфера, яка безпосередньо відповідає за виховання та освіту підрастаючого покоління, несе відповідальність за майбутню успішність в інформаційному суспільстві української молоді. Таку успішну соціалізацію вельми складно забезпечити без модернізаційних процесів усієї галузі освіти України.

В українській науці дослідження з теми інформатизації та модернізації державного управління з'явилися порівняно нещодавно, у своїй сукупності вони мають міждисциплінарний характер та охоплюють собою філософські, педагогічні та політичні рефлексії, розробки у сфері маркетингу, менеджменту, інформатики та галузі науки державного управління.

Концептуальні засади безпосередньо модернізації освіти розкриваються в працях В. Андрущенка [1], А. Вітченка [4], Б. Гершунського [5], В. Кременя [9]. Дослідженням питань інформаційного забезпечення приділяють увагу Е. Афанасьєв та В. Ярошенко, які під інформаційним забезпеченням розуміють «сукупність документів, а також сукупність методів і засобів їх отримання, організації, зберігання та обробки» [2, с.8]. Л. Перекрестова вважає, що «інформаційне забезпечення являє собою сукупність інформаційних ресурсів та засобів їх організації, що забезпечують реалізацію аналітичних та управлінських процедур» [10, с.78]. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності розглядається в праці О. Степанової, яка визначає його як «дії з надання

сучасної, достовірної та повної інформації суб'єкта управління» [11, с. 11] (переклад автора. – М. В.). На думку І. Герчикової, інформаційне забезпечення передбачає: поширення інформації, тобто надання користувачам інформації, що потрібна для вирішення науково-виробничих завдань; створення найбільш сприятливих умов для поширення інформації, тобто проведення організаційних науково-дослідних та виробничих заходів, що забезпечують її поширення [6, с. 175].

До питань інформаційного забезпечення державного управління та впровадження електронного врядування в роботу органів виконавчої влади зверталися К. Вознюк, Т. Гаман, А. Голубицький, А. Дегтяр, О. Загвойська, П. Клімушин, О. Крюков, К. Линьов, М. Міхальова, І. Олійченко, О. Орлов, А. Панчук, А. Семенченко, Ю. Уманський та ін. Однак у їх дослідженнях більшою мірою акцентується увага на впровадженні інформаційно-комунікаційних технологій у державне управління та навчальний процес підготовки майбутніх державних службовців, описується зарубіжний досвід, однак при цьому недостатньою мірою враховуються особливості перебігу означеного процесу в українській державі та стан розробки практичних заходів органів державної виконавчої влади для розв'язання названих проблем. Із проведеного аналізу можна побачити, що інформаційне забезпечення як модернізаційна ланка управлінської діяльності досліджене недостатньою мірою, чим і обумовлене обрання цього аспекту для розгляду в межах даної теми.

Мета статті – розкрити теоретичні засади дослідження процесів інформаційного забезпечення системи державного управління в освітній галузі в контексті становлення в Україні суспільства знань.

Для того щоб краще розуміти що й для чого нам треба сьогодні модернізувати, необхідно розкрити зміст таких питань: чому зараз потрібне осучаснення системи державного управління в галузі освіти в Україні та які стратегічні зміни принесе із собою інформаційне забезпечення державного управління в цій галузі.

Перше, що слід усвідомити на сьогодні, – це те, що нове суспільство потребує нових знань, умінь, підходів до управління. Як наслідок, виникає запитання – чому зараз необхідно щось змінювати, реформувати, модернізувати? Відповідь на це запитання криється в змінах економічних, соціальних та політичних процесів, яких зазнали провідні європейські країни та США і яких сьогодні зазнає Україна. Ці зміни мають також іншу назву – епоха постіндустріального суспільства або ера суспільства знання. Що змінюється в цих моделях суспільства? Зокрема, автор теорії про постіндустріальне суспільство Д. Белл у своїй концепції розкриває зміни в процесах економіки та суспільного життя, що пов'язані з переходом до постіндустріального суспільства, яке характеризується так: «Воно укріплює роль науки та знання, як основних інституційних цінностей суспільства, роблячи процес прийняття рішень більш технічним <...>; створюючи та помножуючи технічну інтелігенцію, воно

порушує серйозне питання ставлення технічного інтелекту до гуманітарних дисциплін» [3, с. 150]. У постіндустріальному суспільстві головне значення надається інформації. Знання та інформація стають «агентами трансформації постіндустріального суспільства» і одночасно стратегічним ресурсом такого суспільства. Постіндустріальне суспільство, за Д. Беллом, – це суспільство, у якому головне місце посідає інтелектуальна технологія, заснована на інформації. Основним виробником інформації стає професіонал, головним інструментом якого повинен стати комп'ютер, що дозволяє виконувати велику кількість операцій у короткий термін. У цілому вищезазначену концепцію можна розглядати як першу серйозну спробу осмислення тих змін у суспільстві, які були пов'язані з глобальним поширенням технічного прогресу та збільшенням ролі знання у ХХ ст.

Екстраполюючи погляди Д. Белла на українські реалії, слід зазначити, що процеси інформатизації та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій мають швидкі темпи поширення та водночас певні проблеми свого впровадження. Подолання сукупності проблем, що призупиняють процеси інформатизації, є основним завданням управлінських структур України, тому що для нас зараз залишається актуальним запобігти так званому цифровому розриву (або інформаційній нерівності), що утворюється між високорозвиненими країнами в цій галузі й країнами, що розвиваються. Сьогодні гостро стоїть питання не лише інформатизації та автоматизації управлінських процесів, але й проблема переходу від співвідношення поняття «людина – техніка» до поняття «людина – знання». Останнє зарубіжний дослідник П. Дракер пов'язував із революцією в системі управління, де знання постає метахарактеристикою не в галузі виробництва, а у сфері самого знання. Водночас революція в системі управління буде спроможна привести суспільство до формування нового типу – суспільства знання.

Проаналізувавши процеси, що відбуваються протягом трьох сторіч у США та Європі, П. Дракер передбачив провідну роль інформатизації та знання в кінці ХХ – початку ХХІ ст. та спрогнозував майбутні важливі явища, що здатні змінити світ – інформаційну революцію та революцію в управлінні, соціальними проявами яких повинні стати відповідно інформаційне суспільство та суспільство знання. У такому суспільстві особливу роль посідає освіта та управління.

П. Дракер стверджує, що суспільство знання – це перш за все інтелектуальне суспільство, у якому головним ресурсом разом з працею, землею та капіталом стане знання. Звичайно, що саме по собі знання не здатне принести плодів, але якщо забезпечити ефективне управління щодо застосування знання до певної галузі, інші ресурси завжди можна знайти. У новому суспільстві стає очевидним, що економічний капітал стає залежним від знання та від системи управління ним.

У новому суспільстві, де ключовою ланкою стає інтелектуальний

працівник [7], повинна суттєво змінитись система управління. Управління повинне враховувати не лише економічний аспект своєї діяльності (американська модель), соціальні питання (німецька модель), людський фактор (японська модель), а й орієнтуватися на всі ці напрями. Лише така система управління може бути привабливою та спроможною задовольнити потреби інтелектуального працівника. У суспільстві знання особливо гостро постає питання як нової концепції управління, так і нової системи освіти, здатної забезпечувати необхідний рівень компетенції для управлінців.

Також оглядово зупинимось на теорії інформаційного суспільства, яку розробив американський соціолог М. Кастельс. Його теорія дозволяє оцінити фундаментальні наслідки впливу інформаційної революції на сучасний світ. Він вважав, що інформаційна епоха формує суспільство, яке є не тільки глобальним, але й «мережним суспільством». М. Кастельс намагався досягнути феномен мережі Інтернет як особливого середовища нового «мережного суспільства», яке визначається розвитком мереж, що забезпечуються інформаційно-комунікаційними технологіями, і в якому пріоритетне значення мають інформаційні потоки [8].

Отже, зазначимо, що суспільство знання можна розглядати як певну фазу розвитку постіндустріального суспільства (інформаційний етап), усі сфери якого, перш за все освіта, зорієнтовані на новітні досягнення у сфері інформаційних та комунікаційних технологій. Із різних варіантів визначення інформаційного суспільства, можна виділити такі загальні риси: високий рівень розвитку комп'ютерної техніки, інформаційних та телекомунікаційних технологій, наявність потужної інфраструктури, розгляд інформації та знання як стратегічних ресурсів суспільства. Для того щоб система державного управління відповідала стандартам інформаційного суспільства, виникає потреба не просто впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у різні сфери суспільного життя, а впровадження їх у сферу керівництва та управління.

Інформатизація системи державного управління в галузі освіти в Україні з урахуванням описаних вище тенденцій здатна викликати стратегічні зміни, що стосуватимуться як суб'єкта управління (безпосередньо органи державного управління центрального та регіонального рівнів), так і об'єкта управління (заклади та організації освітньої галузі). У проекті національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр. зазначається, що держава виходить із того, що освіта є стратегічним ресурсом розвитку суспільства. Пріоритетом розвитку освіти визначено впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в усі ланки української освіти. Реалізація плану впровадження інформаційно-комунікаційних технологій забезпечується шляхом поступової інформатизації системи освіти, спрямованої на задоволення освітніх, інформаційних і комунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу та шляхом модернізації

системи управління освітою, заснованої на розвитку автоматизованої системи управління освітою. В. Кремень зазначає: «модернізуючи освіту, ми маємо по-новому відповісти на ряд запитань: чого навчати, як учити, на чому вчити ...» [9] і до цих запитань можна додати: як модернізувати державне управління в галузі освіти. Модернізація державного управління передбачає: перехід до програмно-цільового управління; впровадження новітніх інформативно-управлінських і комп'ютерних технологій; підвищення інформаційної компетентності управлінців усіх рівнів. У цьому напрямі першочерговими завданнями є налагодження високопрофесійного наукового, аналітичного, інформаційного супроводу управлінських рішень, подолання розрізненості адміністративних даних.

Нова модель державного управління освітньою галуззю повинна базуватися на розбудові інформаційного забезпечення державного управління з урахуванням громадської думки, унаслідок чого мають змінитися навантаження, функції, структура й стиль центрального та регіонального управління освітою.

Сьогодні перед усіма органами державного управління стоїть завдання підвищення ефективності своєї діяльності. В умовах становлення інформаційного суспільства ефективність діяльності органів державного управління все більше стає залежною від рівня інформатизації управлінської діяльності, генерації та максимального використання інформації під час прийняття управлінських рішень. Саме усвідомлення цього факту дозволяє стверджувати, що інформаційне забезпечення діяльності управлінця також стає важливим критерієм ефективності управління.

Інформаційне забезпечення як якісно новий різновид управлінської діяльності ще досить мало піддавалося рефлексії науковою та управлінською думкою. У цьому випадку інформаційне забезпечення розглядається як новий спосіб управління в умовах інформатизації галузі освіти України, що спрямована на створення, отримання, обробку, збереження та надання інформації суб'єкту управління для прийняття управлінських рішень; забезпечення використання комплексу технічних засобів для організації потоків інформатизації; підвищення кваліфікації державних службовців та рівня їх технічної забезпеченості; надання інформаційної підтримки управлінню; забезпечення інформаційної відкритості та прозорості процедур розробки та прийняття державних рішень, реалізації прав громадян на доступ до інформації про діяльність органів державного управління в галузі освіти.

Інформаційне забезпечення повинно стати складовою частиною управління, оскільки на сьогодні воно є найважливішим фактором, що впливає на ефективність усієї системи державного управління. Від рівня інтегрованості інформаційного забезпечення до управлінської практики залежить ефективність функціонування органів виконавчої влади. Цей складний процес інформатизації вже відбувається в різних напрямках та на всіх рівнях управління, незважаючи на певні ускладнення та труднощі.

Тому важливим завданням стає надання інформаційному забезпеченню цілеспрямованого, організованого характеру, для чого потрібні серйозні наукові дослідження.

Ведуться серйозні роботи в напрямі розвитку інформаційної та телекомунікаційної інфраструктур, формування умов для підключення до відкритих інформаційних систем. Інформаційне забезпечення органів державного управління в галузі освіти включає в себе створення автоматизованих систем збору та обробки даних, єдиної телекомунікаційної інформаційної системи, локальних інформаційних систем, засобів глобальної мережі Інтернет та ін. В інформаційному забезпеченні органів державного управління найважливішу роль відіграють різні програмні продукти, які допомагають здійснювати оброблення, систематизацію та аналіз великого обсягу інформації, забезпечують пошук та надання інформації, що відповідає потребам співробітників. Засвоєння певних комп'ютерних програм також є важливим напрямом інформаційного забезпечення діяльності органів державного управління.

Міністерство освіти й науки України, обласні департаменти освіти та науки України мають власні сайти, що висвітлюють їх діяльність. На їх сторінках розміщують і інформацію про діяльність цих державних організацій, і нормативно-правову інформацію, і інформацію про послуги, що ними надаються. Але ці ресурси сьогодні є малоефективними у зв'язку з недостатнім якісним та кількісним рівнем розміщеної в них інформації, неготовністю самих державних службовців до роботи з електронною інформаційною системою.

У зарубіжних країнах пріоритет надається розвитку державних інформаційних порталів – великих інтегрованих інформаційних ресурсів, які в сукупності утворюють систему електронного уряду, а не мережу розрізнених інтернет-сайтів, як в Україні. Отже, важливим напрямом інформаційного забезпечення діяльності органів державного управління має стати інформаційна підтримка управління, яка ще залишається достатньо слабкою.

Таким чином, необхідність підвищення ефективності діяльності органів державного управління в умовах розвитку суспільства знань вимагає розробки нових підходів до функціонального призначення управлінської діяльності, складовою якої стає інформаційна функція, від реалізації якої багато в чому буде залежати ефективність державного управління суспільними процесами. Відповідно, з'явилися нові вимоги до якості управління, що можуть бути реалізовані лише шляхом модернізації інформаційного забезпечення діяльності органів державного управління в цілому та в галузі освіти зокрема.

Теоретичною основою подальших досліджень інформаційного забезпечення системи державного управління в освітній галузі ми розглядаємо концепцію постіндустріального суспільства (суспільства знань), за якою в системах соціального управління ключову роль

відіграватиме інформація, уміщена у функціонування наукового знання. Стратегічним ресурсом такого суспільства стають знання та інформація. Це обумовлює необхідність модернізації державного управління, що передбачає перш за все впровадження новітніх інформативно-управлінських і комп'ютерних технологій; підвищення інформаційної компетентності управлінців усіх рівнів.

У системі державного управління в галузі освіти ці процеси матимуть певні особливості, пов'язані з необхідністю випереджального розвитку цієї галузі та її провідною роллю в суспільному розвитку на сучасному етапі.

Актуальним напрямом перспективних досліджень є аналіз досвіду зарубіжних країн із питань створення електронного уряду та розроблення подібної моделі в реаліях сучасного українського державного управління в галузі освіти.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. П. Модернізація освіти: політика і практика / В. П. Андрущенко // Педагогіка і психологія. – 2002. – № 3. – С. 12 – 15.
2. Афанасьев Э. В. Эффективность информационного обеспечения управления / Э. В. Афанасьев, В. Н. Ярошенко. – М. : Экономика, 1987. – 111 с.
3. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Д. Белл ; пер. с англ. В. Л. Иноземцев. – М. : Academia, 1999. – 787 с.
4. Вітченко А. Модернізація освіти в Україні: стратегія прориву чи його імітація (критичний аналіз заходів щодо реалізації державної політики в освітній галузі) / А. Вітченко // Університет. – 2010. – № 1. – С. 5 – 13.
5. Гершунский Б. С. Философия образования в XXI века: в поисках практико-ориентированных образовательных концепций / Б. С. Гершунский. – М. : Совершенство, 1998. – 608 с.
6. Герчикова И. Н. Менеджмент / И. Н. Герчикова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Банки и биржи ; ЮНИТИ, 1995. – 480 с.
7. Дракер П. Энциклопедия менеджмента / П. Дракер ; пер. с англ. О. Л. Пелявский // Весь Питер Дракер в одной книге: лучшие работы по менеджменту, написанные за 60 лет. – М. ; СПб. ; К. : Вильямс, 2004. – 421 с.
8. Кастельс М. Информационная эпоха. Экономика, общество, культура / М. Кастельс. – М., 2000. – С. 40 – 129.
9. Кремень В. Г. Модернізація освіти – важливий чинник соціального, економічного і політичного розвитку України / В. Г. Кремень. – Вісн. НАН України. – 2001. – № 3. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/All/herald/2001-03/7.htm.
10. Перекрестова Л. В. Информационное пространство управления предприятием / Л. В. Перекрестова, Н. Н. Нелюбова. – Волгоград : ВолГУ, 2004. – 210 с.
11. Степанова Е. Е. Информационное обеспечение управленческой деятельности : учеб. пособие / Е. Е. Степанова, Н. У. Хмелевская. – М. : Инфра-М, 2002. – 138 с.

Надійшла до редколегії 24.04.13

Олена ПІСТРАКЕВИЧ

Національна академія державного управління
при Президентові України

ПОЛІТИЧНА ТА УПРАВЛІНСЬКА СУТНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ

Досліджуються питання організації та діяльності Європейської комісії як органу, що має політичну та управлінську природу.

Ключові слова: комісари, законодавча ініціатива, законодавча діяльність, політична та управлінська природа.

Олена Пистракевич. Политическая и управленческая сущность Европейской комиссии

Исследуются вопросы организации и деятельности Европейской комиссии как органа, который имеет политическую и управленческую природу.

Ключевые слова: комиссары, законодательная инициатива, законодательная деятельность, политическая и управленческая природа.

Olena Pistrakevych. Political and administrative essence of the European Commission

The research is focused on the some aspects of the organization and activities of the European Commission as a body that has the political and administrative nature.

Key words: commissioners, legislative initiatives, legislative activities, political and administrative nature.

Постійна увага до інституційної системи Європейського Союзу (ЄС) пояснюється тим, що цей сучасний феномен є своєрідним запобіжником управлінської стабільності та стійкого розвитку союзу. Особливої уваги заслуговують такі окремі елементи цієї системи, якими є основні та допоміжні органи, агенції, інші установи, на які покладено політичні, управлінсько-адміністративні, координаційні та інші функції і повноваження. Усі ці елементи зазнають постійного розвитку і вдосконалення, зумовленого динамікою функціонування ЄС, зокрема після його безпрецедентного розширення у 2004 та 2007 рр., а також останнього приєднання до його складу 1 липня 2013 р. Хорватії.

Ці зміни в інституційній системі ЄС не можуть залишитися поза увагою і вітчизняних науковців, тим більше, що потреба в знаннях про неї посилюється очікуваннями підписання в листопаді 2013 р. Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС.

Питання, пов'язані зі становленням і розвитком інституційної системи ЄС, глибоко і всебічно досліджуються насамперед зарубіжними науковцями, про що свідчать численні публікації в періодичних виданнях та видання науково-практичної літератури. Серед них можна виділити таких авторів, як Р. Балль, Г. Волес, В. Врайт, М. Герроп, Л. Ентін, Т. Крістіансен, Н. Нугент,